

Vårkorn, tidiga sorter

Henrik Bergman, Hushållningssällskapet, HS Konsult

- **Mitja** är ett tvåradskorn med **tidig mognad och mycket god avkastning, rymdvikten är hög, sorten har ett ganska långt strå med bra stråegenskaper.**
- **Minttu** är ett tvåradskorn som förenar **hög avkastning medtidig mognad och en mycket bra stråstyrka, kort strå och stor kärna.**
- **Judit** är en sexradssort med **mycket tidig mognad, god avkastning och mycket bra stråegenskaper för att vara ett sexradskorn.**
- **Barbro** är ett långstråigt tvåradskorn med den **tidigaste mognaden bland tvåradssorterna, lämpligt för den som vill bärga halm.**
- **Luhkas** är en ny sort som **uppvisat god avkastning och bra stråegenskaper, hög rymdvikt och stor kärna.**

I den mellansvenska försöksregionen lades det under året ut fyra sortförsök med tidigt korn i försöksserien L7-402 i G-området. Totalt provades åtta kornsorter i försöksserien plus en sortblandning som används som mätarsort i försöken. I ett av försöken provades endast sex av sorterna. Inga maltsorter har provats i serien. Några av kornsorterna har också provats i serien L7-401 och kan återfinnas i redovisningen för den serien. I tabell 1 redovisas alla sorter som varit med i försöksserien år 2009. I tabell 2 redovisas avkastningen årsvis samt femårsmedeltal för de marknadssorter som provats under flera år, i tabellen har även område D, E och F tagits med då några av sorterna provats där under femårsperioden i olika försöksserier. I tabell 3 redovisas ett femårsmedeltal för sorterna fördelat på länsnivå vilket kan vara

intressant i det geografiskt rätt stora området. Och i tabell 4 redovisas bestånds- och kvalitetsegenskaper som ett femårsmedeltal för område D-G.

Område G. I området såddes två försök i Dalarna, ett försök i Hälsingland och ett försök i Värmland. I Dalarna och Hälsingland såddes försöken mellan den 8-18 maj vilket är normalt för området medan försöket i Värmland såddes den 11 maj. Uppkomsten och etableringen blev normal i samtliga försök. Förutsättningarna var förhållandevis gynnsamma under säsongen med ganska mycket nederbörd och skördenivån blev hög i försöken i Värmland och Hälsingland, i Dalarna var skördenivån mer måttlig.

Angreppen av bladfläcksvampar varierade i försöken, främst i Värmland fanns angrepp med en variation mellan 5-50% i obehandlat led. Högst angreppsnivå noterades på sexradssorten Judit och lägst angrepp hade Luhkas. I försöket i Hälsingland noterades angrepp av mjöldagg på sorterna Jyvä och Judit. I diagram 1 redovisas effekterna av svampbehandlingen. I tabell 1 där årets avkastning redovisas kan man se att högst avkastning har Vilgott i såväl obehandlat som behandlat led, sorten kommer troligen att på sikt ersätta Gustav men finns ännu inte på marknaden. Bland marknadssorterna har Mitja det här året haft den högsta avkastningen följt av Gustav och Luhkas. I tabell 2 där femårsmedel redovisas har också Mitja den högsta avkastningen bland marknadssorterna, några procent högre än Gustav och Minttu. Den tidiga tvåradssorten Barbro och den tidiga sexradssorten Judit har i stort sett samma avkastningsnivå sett ur ett femårsmedel, Judit mognar dock några dagar tidigare.

Övriga områden. I område D, E och F har några av sorterna provats vissa år och i tabell 2 redovisas femårsmedeltal för de aktuella sorterna. I dessa områden tycks Gustav avkasta något mer än Mitja och Minttu, antalet försök

där de tidiga sorterna ingått är dock betydligt mindre än antalet försök där tex Gustav ingått varför jämförelsen kan bli något orättvis. Av de tidigast mognande sorterna har Barbro några procent högre avkastning än Judit.

Tabell 1. Korn. Avkastning 2009 område G (X, W och S-län). Obehandlat, svampbehandlat samt medeltal

Sort		Relativ skörd	Relativ skörd	Relativ skörd
		Obehandlat	Behandlat	Medeltal
Sortblandning	kg/ha	5 180	6 000	5 590
	Rel.tal	100	100	100
Vilgott		112	109	110
Mitja		100	99	99
Gustav		99	93	95
Luhkas		97	93	95
Judit		86	88	87
Minttu		87	85	86
Barbro		83	82	83
Jyvä		80	73	76

Tabell 2. Korn. Avkastning områdesvis, årsvis och femårsmedeltal 2005-2009

Sort/ årtal		D-omr.*	E-omr.*	F-omr.*	G-området			2005- 2009
		2005- 2009	2005- 2009	2005- 2009	2007	2008	2009	
Sortbl.	kg/ha	7 410	5 670	6 240	5 740	5 530	5 590	5 290
	Rel.tal	100	100	100	100	100	100	100
Barbro		87	89	89	95	97	83	92
Gustav		111	107	106	101	105	95	101
Judit		85	84	93	91	96	87	93
Jyvä					92	103	76	88
Minttu		99		100	97	107	86	97
Mitja		98	98	101	99	110	99	105
Vilgott				101		109	110	111

* Resultat från försöksserie L7-401 och L7-402.

Tabell 3. Korn. Femårsmedeltal år 2005-2009 redovisade länsvis

Sort		E-län	S-län	T-län	W-län	X-län
Sortblandning	kg/ha	7 410	5 670	6 650	5 140	5 490
	Rel.tal	100	100	100	100	100
Barbro		87	90	92	90	95
Gustav		111	104	107	101	101
Judit		85	83	97	95	94
Jyvä					91	83
Minttu		99	96	102	95	102
Mitja		98	104	104	104	108
Vilgott			105	101	112	114

Tabell 4. Korn. Bestånds- och kvalitetsegenskaper. Femårsmedel från område D-G 2005-2009

	Stråstyrka* %	Strå- längd cm	Mognad dagar	Rymd- vikt g/l	Tusen- kornv. gram	Protein % av ts	Stärkelse % av ts
Sortblandning	89	66	109	669	49,3	11,7	60,5
Barbro	74	73	105	672	50,2	12,9	58,7
Gustav	90	56	109	666	47,3	11,5	60,4
Judit	77	71	103	647	41,2	12,0	60,2
Jyvå	77	71	105	658	42,5	11,9	60,0
Minttu	85	62	107	660	51,9	12,0	60,2
Mitja	84	67	107	684	49,0	11,9	60,9
Luhkas	85	65	108	678	50,2	11,8	61,3
Vilgott	81	63	107	687	51,2	11,7	61,0

*100= fullt upprätt bestånd vid skörd. 0= helt nedliggande bestånd vid skörd.

Sortbeskrivningar

SORTBLANDNINGEN (mätaren) är en blandning av fyra olika kornsorter i lika delar. Tanken med sortblandningen är att skapa en odlingssäker mätare med jämn avkastning mellan åren.

BARBRO (SW) är den tidigast mognande av tvåradssorterna, har ett långt och något svagt strå. Sorten har hög tusenkornvikt och en hög proteinhalt. När inte riktigt upp till samma avkastningsnivå som Rekyl.

GUSTAV (SW) har medelsen mognad, är kortsträig och stråstyv med liten tendens till stråbrytning. Sorten har hög avkastning och rymdvikten är medelhög, är på väg att fasa ut från marknaden. Sorten är nematodresistent.

JUDIT (SW) är en av de tidigast mognande sexradssorterna på marknaden. Avkastar bra i förhållande till sin tidighet. Har bra stråegenskaper och hög rymdvikt för att vara ett sexradskorn.

JYVÅ (SSd) är en finsk fyrradig sort med tidig mognad. Sorten är högvuxen med ganska god stråstyrka, rymdvikten är medelhög. Avkastningsnivån är måttlig.

MINTTU (SSd) är en ganska tidigt mognande tvåradssort med hög avkastning, strået är medellångt och stråstyrkan är bättre än hos någon av de övriga tidiga tvåradssorterna. Något låg rymdvikt men en hög tusenkornvikt.

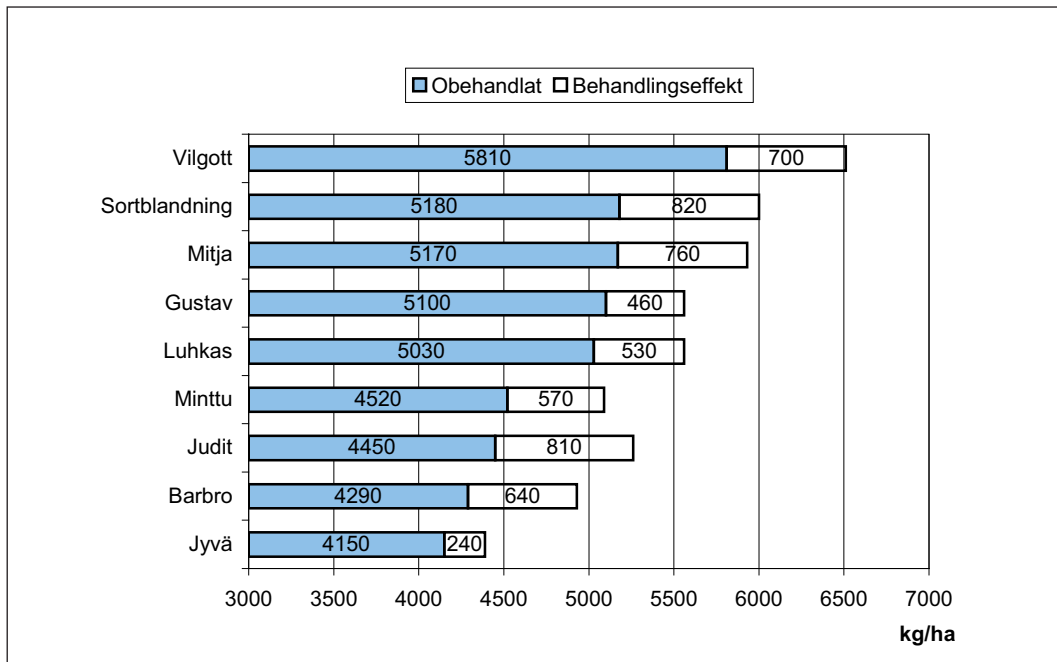
MITJA (SW) En sort som uppvisat mycket hög avkastning och har en ganska tidig mognad. Strået är långt och stråstyrkan god, rymdvikten är hög. Något mottaglig för mjöldagg.

VILGOTT (SW) Ett tvåradskorn som provades för andra året i området. Sorten har uppvisat hög avkastning och kommer på sikt att ersätta Gustav, finns ännu inte på marknaden.

Nya sorter

Nyare sort som provades för första året i området.

LUHKAS (SSd) En sort som provades för första året i området. Avkastningen har varit god och sorten mognar liktidigt med Mitja och Minttu. Har god rymdvikt och ett ganska kort strå.

Figur 1. Behandlingseffekt i vårkorn, 4 försök i område G 2009.